

idet Arbejdsløsheden afklæder Hjemmene, bevirker, at mange maa sætte deres Stumper paa Laanekontorerne, bringer Kulde og bringer Nød. Det er Samfundets Pligt at raade Bod paa saadanne Forhold, Samfundet kan ikke roligt se paa, at disse Forhold eksisterer. Derfor drøftes dette Spørgsmaal ofte i de senere Aar, som har opvist saa stor Arbejdsløshed, og man drøfter Midler og Veje til at hindre Følgerne af Arbejdsløsheden. Af saadanne Veje er der to, den at give Understøttelse og den at give Arbejde, og hvis man spørger Arbejderne: hvilket ønsker I? vil Svaret lyde: Arbejde; thi der er ingen indenfor Arbejderklassen, der ikke ønsker at faa Arbejde. Men kan dette Arbejde ikke skaffes, er det givet, at man maa skaffe Understøttelse. Det er sikkert, at det ikke alene er Arbejderne, man gavner ved at give Arbejde i arbejdsløse Perioder, man gavner hele Samfundet, thi Forholdet er jo det, at hvis Arbejderne ikke har nogen Købeevne, gaar det først og fremmest ud over de smaahandlende og Smaahaandværkere, der lever af Arbejderne, og Virkningerne breder sig saa videre, saa at hele Samfundet kommer til at lide derunder. Jeg vil derfor gerne understrege, at man, naar man taler om Hjælp til arbejdsløse, er alt for tilbøjelig til at se ensidigt paa Sagen og mene, at det er en Hjælp, der kun gaar til de arbejdsløse. Jeg ser saaledes paa det, at det er en Samfundshjælp, en Hjælp, der bevirker, at Maskineriet holdes ved lige.

Naar jeg har nævnt, at Arbejderne hellere vil have Arbejde end Understøttelse, mener jeg, at saa maa det ogsaa være Samfundets Pligt at skaffe saadant Arbejde, og dermed mener jeg atter, at det maa være Stat og Kommune, der maa iværksætte Arbejderne. Der er jo ogsaa indenfor Kommunerne gjort et stort og fortjenstfuldt Arbejde i saa Henseende, og mange Bykommuner har i de senere Aar ofret betydelige Summer for at fremme Arbejdet, men Kravene har været store og mange, saa at man kan sige, at næsten det største Antal af Landets Bykommuner er spændt meget haardt for og har vanskeligt ved at klare sig. Derfor har Spørgsmaalet om Statsstøtte eller Hjælp til Iværksættelse af Arbejde været drøftet meget indgaaende baade i de enkelte Kommuner og i Købstadkommunalforeningen, og det er med en vis Glæde, at jeg nu kan beskæftige mig med det foreliggende Lovforslag, idet dette, hvis det ophøjes til Lov, vil yde Kommunerne den Hjælp, som er nødvendig, eller i hvert Fald en saa stor Hjælp, at de kan blive sat i Stand til at iværksætte

Arbejder, der kan afhjælpe Arbejdsløshed. Som Forslaget nu foreligger, har det andet Ting vedtaget, at Rentetilskuddet bliver 2 pCt. halvvaarlig i 10 Aar, og med denne Forbedring har Forslaget vundet betydeligt, saa at man vel ude i Kommunerne vil tage imod det med Tilfredshed. Jeg havde gerne set, at Rentetilskuddet var opretholdt i lige saa lang Tid som Laanet, og hvis Laanet skulde være lempeligt, skulde det jo være ydet for et længere Aaremaal end 10 Aar. Imidlertid, der vil naturligvis ikke være Anledning til at komme ind paa dette Spørgsmaal nu, idet Sagen allerede er afgjort for det andet Tings Vedkommende, og der efter de Udtalelser, den højtærede Indenrigsminister har fremsat ved Forelæggelsen i Dag, ikke vil være Udsigt til at komme videre i saa Henseende.

Der er et andet Punkt, jeg gerne vil henlede Opmærksomheden paa. Jeg vil henstille til den højtærede Indenrigsminister, at det Udvalg, der er Tale om i § 3, maa blive sammensat saaledes, at Forretningsgangen kan blive meget hurtig. Det vil ellers let blive et Forhalingsudvalg, som vil bevirke, at Kommunernes Selvstyre i nogen Grad vil tage Skade, og tillige bevirke, at de Arbejder, som skulde udføres til Afhjælpning af Arbejdsløsheden, ikke kan blive sat i Gang tilstrækkelig tidligt, men maa udskydes i længere Tid. Jeg haaber, at der maa blive taget Hensyn til denne min Henstilling, hvad der vil være af væsentlig Betydning baade for Kommunerne og for de arbejdsløse.

Dernæst vil jeg gerne udtale Haabet om, at det ikke alene maa blive Kommunerne, som sætter Arbejder i Gang, men at Staten i ikke mindre Grad vil bruge sin Ret dertil. I den By, hvor jeg bor, foreligger der blandt andet et stort Arbejde med Hensyn til en Viadukt, som Jernbanerne for længe siden har paatænkt, og som man udmærket, synes jeg, kunde tage fat paa i Tider som disse. Der er ogsaa et Spørgsmaal om Byggeforetagender ved Statskolen, som venter paa sin Løsning. Jeg peger kun paa dette for at erindre om, at Forholdet ikke maa stille sig saaledes, at naar dette Forslag er ophøjet til Lov, indskrænker Staten sin Arbejdsvirksomhed i Retning af at iværksætte Arbejder. I Haab om, at Lovforslaget, hvis det ophøjes til Lov, i nogen Grad kan raade Bod paa den for Arbejderne saa truende Arbejdsløshed, skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale det til Vedtagelse i dette høje Ting.

Det andet Lovforslag, som ogsaa maa